

AquaPri A/S
Havnevej 18
3300 Frederiksværk
CVR-nr.: 89801818

Virksomheder
J.nr.
2021 – 67270
2019 - 919
Ref. JACMN/MSCHU
Den 1. december 2023

Afslag på ansøgning om miljøgodkendelse og ansøgning om placeringstilladelse til Kattegat H

AquaPri A/S har den 27. marts 2018 indsendt ansøgning om placeringstilladelse og den 9. december 2021 ansøgning om miljøgodkendelse og ansøgning efter miljøvurderingsloven (VVM) til et nyt havbrug sydøst for Djursland, herefter benævnt Kattegat H.

Afgørelse

Miljøstyrelsen meddeler hermed afslag på ansøgning om miljøgodkendelse til Havbrug H. Afslaget meddeles med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens¹ § 33, jf. indsatsbekendtgørelsens² § 8.

Miljøstyrelsen meddeler ligeledes afslag på ansøgning om placeringstilladelse til havbruget. Afslaget meddeles med hjemmel i fiskerilovens³ § 66, stk. 1 og havbrugsbekendtgørelsens⁴ § 1, stk. 1., jf. indsatsbekendtgørelsens § 8.

For en god ordens skyld bemærkes, at med afslaget på miljøgodkendelse er ansøgningen efter miljøvurderingsloven ikke længere relevant.

Sagens oplysninger

Miljøstyrelsen har den 9. december 2021 modtaget ansøgning om miljøgodkendelse til etablering og drift af Kattegat H.

Projektet omfatter ifølge ansøgningsmaterialet en årlig nettoproduktion på 2955 ton regnbueørred, et foderforbrug på 3250 ton og en udledning af maksimalt 100 ton kvælstof (N) og 12,3 ton fosfor (P) efter en opstartsperiode på fire år. Produktionen vil foregå inden for følgende koordinater:

Breddegrad	Længdegrad
56°7,3129 N	10°56,7794 Ø
56°6,9423 N	10°56,7543 Ø

¹ LBK nr. 5 af 03/01/2023 af lov om miljøbeskyttelse

² BEK nr. 797 af 13/06/2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter (Indsatsbekendtgørelsen)

³ LBK Nr. 205 af 01/03/2023 af lov om fiskeri og fiskeopdræt (fiskeriloven)

⁴ BEK nr. 489 af 06/12/2016 om etablering og drift af havbrug

56°6,9528 N	10°56,0845 Ø
56°7,3167 N	10°56,1167 Ø

Den ansøgte lokalitet er placeret i den sydlige del af Kattegat, sydøst for Djursland.

Der er ikke lavet en konkret modellering for udledningen af næringsstoffer for havbruget, men der refereres i ansøgningen om miljøgodkendelse til de modelleringer af standardhavbrug, der er foretaget af DHI i 2017. Modelleringen blev udført i forbindelse med den udpegning af havbrugszoner i Kattegat, der blev gennemført som led i den politiske aftale om vækst i akvakulturerhvervet under Fødevarer- og Landbrugspakken. Der er desuden indsendt oplysninger om beregnede bruttotransporter ind i vandområder ned til 1 kg kvælstof. Det skal hertil bemærkes, at koordinater på det ansøgte havbrug overlapper med det modellerede standardhavbrug i den såkaldte havbrugszone H⁵.

AquaPri A/S indsendte den 27. marts 2018 ansøgning om placeringstilladelse til Kattegat H.

Den ansøgte aktivitet er omfattet af miljøbeskyttelseslovens punkt I 205 på bilag 2 i bekendtgørelsen om godkendelse af listevirksomheder⁶, og aktivitet kræver dermed en miljøgodkendelse. Den ansøgte aktivitet er desuden omfattet af havbrugsbekendtgørelsen og kræver således også en placeringstilladelse.

Afslag på ansøgning om miljøgodkendelse

Afslag på ansøgning om miljøgodkendelse skyldes, at havbrugets ansøgte udledning af kvælstof (N) årligt til de vandplanområder, der fremgår af bilag 1, ikke er forenelig med miljømålene for områderne.

Miljøstyrelsen skal ved administrationen af lovgivningen, herunder bl.a. miljøbeskyttelsesloven, forebygge forringelse af tilstanden for overfladevandområder og sikre, at opfyldelsen af de miljømål, der er fastlagt i miljømålsbekendtgørelsen, ikke forhindres, jf. § 8, stk. 1, i indsatsbekendtgørelsen.

§ 8 omfatter alle former for påvirkning, der kan have indvirkning på vandforekomster, dvs. påvirkning af vandforekomsters kemiske og fysisk-kemiske forhold, herunder påvirkningen fra bl.a. næringsstoffer (kvælstof og fosfor).

Efter indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 3 kan Miljøstyrelsen kun træffe afgørelse, der indebærer en direkte eller indirekte påvirkning af et overfladevandområde, hvor miljømålet ikke er opfyldt, hvis afgørelsen ikke medfører en forringelse af overfladevandområdets tilstand og ikke hindrer opfyldelse af det fastlagte miljømål, herunder gennem de i indsatsprogrammet fastlagte foranstaltninger.

⁵ Miljø- og Fødevarerministeriet har med midler fra Den Europæiske Hav- og Fiskerifond fået undersøgt hvilke geografiske områder, som er bedst egnede til havbrug i Kattegat. I hvert område (såkaldt havbrugszone) er der på en udvalgt position foretaget modelberegninger af effekten af et havbrug med produktion af regnbueørred, som har en udledning på 100 ton kvælstof.

⁶ BEK nr. 1083 af 09/08/2023 om godkendelse af listevirksomheder (godkendelsesbekendtgørelsen)

Miljøstyrelsen skal derfor vurdere, om drift af havbruget er forenelig med miljømålene for overfladevandområder i henhold til indsatsbekendtgørelsen, og styrelsen må, jf. § 8, stk. 2 og 3, kun træffe afgørelse, hvis afgørelsen ikke forringer vandforekomsters tilstand eller forhindrer opfyldelse af de konkret fastlagte miljømål.

Vandområdeplaner

Det fremgår af DHIs⁷ modellering af et standardhavbrug i Havzone H, at etableringen af et havbrug vil føre til en mertilførsel af næringsstoffer til de omkringliggende vandplanområder. Tilførslen af næringsstoffer er i rapporten opgjort for kvælstof. Der er ikke lavet en opgørelse for fosfor, men Miljøstyrelsen vurderer ikke, at sådan en opgørelse ville lede til et andet resultat af afgørelsen.

Bruttotransport af kvælstof til vandplanområderne fra standardhavbrug H er beregnet til 50,256 ton baseret på en udledning af 100 ton. En fuldstændig oversigt af bruttoudledningen til vandplanområderne kan findes i bilag 1. Miljøstyrelsen skal navnlig fremhæve bruttotransporten af kvælstof på hhv. 11,4 ton til vandområde 140, Djursland Øst, 15,158 ton til vandområde 219, Århus Bugt syd, Samsø og Nordlige Bæltehav og 4,693 ton til vandområde 154, Kattegat Læsø.

Nyeste viden om vandområdernes tilstand kan findes i Vandplan 3⁸. I vandplanen er der foretaget en samlet klassificering af tilstandene i vandområderne 140, 154 og 219 på baggrund af tilstandsvurdering af tre kvalitetselementer: Rodfæstede bundplanter, fytoplankton og bentiske invertebrater (bunddyr). Vandområderne 140 og 154 er vurderet til at være i moderat økologisk tilstand, mens vandområde 219 er vurderet til at være i ringe økologisk tilstand. Et overblik over tilstanden af de individuelle kvalitetselementer for de ovenstående vandområder kan ses i tabel 1.

Tabel 1: Tilstandsvurdering af kvalitetselementer for vandområde 140, 154 og 219.

Vandområde	Bentiske invertebrater (bunddyr)	Fytoplankton	Rodfæstede bundplanter	Samlet økologisk tilstand
140	God økologisk tilstand	Moderat økologisk tilstand	Ukendt	Moderat økologisk tilstand
154	God økologisk tilstand	Høj økologisk tilstand	Moderat økologisk tilstand	Moderat økologisk tilstand
219	Moderat økologisk tilstand	Ringe økologisk tilstand	Ringe økologisk tilstand	Ringe økologisk tilstand

Etableringen af havbruget vil desuden medføre en mertilførsel af kvælstof til vandområderne 139, Anholt og 200, Kattegat Nordsjælland. Vandområde 139 er i god økologisk tilstand og vandområde 200 er i moderat økologisk tilstand.

⁷ Modellering af lokaliteter til havbrug, Vurdering af miljøeffekter, Standardhavbrug H i havbrugszone H, DHI 2017

⁸ Vandområdeplanerne 2021-2027

Område 205 fremgår ikke af ansøgningens bilag fra den 1. december 2021⁹, men dette må være en fejl, da kvælstof må forventes at tilstrømme området.

Vurdering af påvirkningen af vandområde 140, Djursland Øst.

Det nærmeste vandplanområde til Kattegat H er vandområde 140. DHI har beregnet en bruttotransport af kvælstof fra havbruget til vandområde 140 på 11,4 ton kvælstof. I Vandplan 3 er der opgivet et indsatsbehov på 220,7 ton kvælstof om året.

De tilstødende vandområder 138, Hevring Bugt og 219, Århus Bugt syd, Samsø og Nordlige Bælthav, er begge i ringe økologisk tilstand jf. Vandplan 3. I vandområde 219 er der planlagt et indsatsbehov på 97,9 ton kvælstof om året. I Vandplan 3 er der ikke opgivet et indsatsbehov for vandområde 138, men forudsætningen for, at området kan komme i god økologisk tilstand er, at de planlagte indsatser opstrøms i Randers Fjord realiseres.

Ved vurderingen af det ansøgte projekts forenelighed med indsatsbekendtgørelsens § 8 har Miljøstyrelsen lagt følgende til grund:

1. Den samlede økologiske tilstand for de omkringliggende vandområder er enten i moderat eller ringe økologisk tilstand og der er således ikke målopfyldelse i områderne.
2. Der er et behov for reduktion af kvælstofudledningen til områderne 140 og 219, for at vandområderne kan opnå god økologisk tilstand, der er målsætningen for vandområderne. Yderligere tilførsel af næringsstoffer fra projektet vil medføre, at der skal iværksættes tilsvarende indsatser for at målsætningen kan nås. Vandplanområde 140, Djursland Øst, ligger tættest på havbrugets placering, men som det fremgår af bilag 1, vil havbruget udlede kvælstof til flere områder, hvor målsætningen om god økologisk tilstand endnu ikke er opnået, og hvor målopfyldelsen forudsætter reduktioner i kvælstofbelastningen i Vandplan 3.

Miljøstyrelsens vurdering og konklusion

Miljøstyrelsen vurderer, at der jf. indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 3 ikke kan meddeles tilladelse til merudledning af kvælstof til kystvandområder i forhold til den faktiske udledning på tidspunktet for afgørelsen, når der ikke er målopfyldelse i området på grund af kvælstofbelastningen, og der er opgjort et kvælstofreduktionsbehov, idet vandområderne ved planperiodens udløb herved ville have ringere tilstand eller et højere belastningsniveau end forudsat med fastlæggelsen af indsatsprogrammet.

Som det fremgår af overstående, vurderer Miljøstyrelsen ikke at der kan gives tilladelse til en merudledning af kvælstof til vandområde 140. Det fremgår af Vandplan 3, at vandområde 140, Djursland Øst er i moderat økologisk tilstand, og der således ikke er målopfyldelse. Hertil kan det bemærkes, at der er planlagt et indsatsbehov på 220,7 ton kvælstof om året for at nå målbelastningen i området.

⁹ DHI A/S rapport vedrørende bruttotilførsel af kvælstof fra havbrugenens ansøgte lokaliteter til alle vandområder i kg/år.

Miljøstyrelsen vurderer, at en øget tilførsel på 15,158 ton kvælstof om året vil medføre, at målbelastningen heller ikke kan opnås, hvilket er en forudsætning for målopfyldelse.

Herudover vil der ske en mertilførsel af kvælstof til andre vandområder, der vil medføre at målbelastning ikke kan opnås.

Miljøstyrelsen noterer sig, at DHI konkluderer på side 80 i deres rapport¹⁰: ”*Modelberegninger påviser ingen ændringer i vandplanområdernes vandkvalitet (næringsstoffer, primærproduktion, klorofyl, sigtdybde og iltforhold), og ingen berigelse af sedimentet i områderne på grund af havbrugsdriften. På baggrund af undersøgelsesresultaterne (kapitel 5) og diskussionen ovenfor, forventes der derfor ikke ændringer i vandområdernes økologiske tilstand mht. de kvalitetselementer, som potentielt kunne påvirkes (klorofyl, bundfauna og ålegræs).*”

Miljøstyrelsen vurderer, at transporten af kvælstof fra havbrugsprojektet til vandområderne vil udgøre en væsentlig hindring i forhold til at begrænse den samlede udledning til vandområder, så målbelastningerne ikke overskrides. Det er således ikke tilstrækkeligt at det ansøgte projekt i sig selv ikke medfører en ændring i tilstandsklassen for en af de tre kvalitetselementer, hvis der i vandplanområdet er behov for indsatser for at opnå målopfyldelse.

Det er på baggrund af overstående Miljøstyrelsens samlede vurdering, at det ansøgte projekt indebærer en mertilledning til vandområder, hvor der ikke er en målopfyldelse, jf. denne afgørelses bilag 1, hvorfor det vurderes, at påvirkningen fra det ansøgte havbrug vil hindre målopfyldelse. Ansøgningen om miljøgodkendelse kan derfor ikke imødekommes, jf. indsatsbekendtgørelsens § 8, stk.3.

Afslag på ansøgning om placeringstilladelse

Afslaget på ansøgning om placeringstilladelse skyldes i lighed med afslaget på miljøgodkendelse, at havbrugets ansøgte udledning af kvælstof (N) årligt til de vandplanområder, som fremgår af bilag 1, ikke er forenelig med miljømålene for områderne.

Der henvises til begrundelsen ovenfor i forbindelse med afslaget på ansøgning om miljøgodkendelse.

Hørring

Miljøstyrelsen har den 5. september 2023 sendt udkast til afslag på ansøgning om miljøgodkendelse og placeringstilladelse til Snaptun Fisk Export A/S.

Kromann Reumert, på vegne af AquaPri A/S, har den 15. september 2023 fremsendt høringssvar. Høringssvaret er citeret nedenfor i kursiv.

¹⁰ Modellering af lokaliteter til havbrug, Vurdering af miljøeffekter, Standardhavbrug H i havbrugszone H, DHI 2017

Det er vores vurdering, at Miljøstyrelsens afgørelsesudkast er baseret på en retsopfattelse, som er i modstrid med indsatsbekendtgørelsen. Dette beror navnlig på følgende hovedindsigelser:

1. Der er hverken i indsatsbekendtgørelsen, vandplanlægningsloven eller de øvrige relevante bekendtgørelser grundlag for, at det har været hensigten/tilsigtet med indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 3 at indføre et forbud med det vidtgående omfang og den indgribende virkning, som følger af Miljøstyrelsens retsopfattelse. Miljøstyrelsens retsopfattelse vil således - ud fra en konsekvensbetragtning - indebære et de facto-forbud mod enhver ny aktivitet, der tilleder blot mindre mængder næringsstoffer til et eller flere vandplansområder, der ikke er i målopfyldelse, hvilket der ikke ses at være hjemmel for.
2. Miljøstyrelsen ses ikke i sit afgørelsesudkast at have foretaget en nærmere vurdering i henhold til de relevante kriterier efter indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 3 ("ikke medfører en forringelse af overfladevandområdets tilstand" og "ikke hindrer opfyldelse af det fastlagte miljømål"), således som disse kriterier er udlagt og fortolket af bl.a. EU-Domstolen.
3. Den sammenhæng, der er mellem VVM-direktivet og vandrammedirektivet (som vandplanlægningsloven og indsatsbekendtgørelsen har til formål at implementere i dansk ret), ses ikke afspejlet i Miljøstyrelsens afgørelsesudkast, idet Miljøstyrelsen ikke i et tilstrækkeligt omfang har inddraget DHIs rapporter og modellering, herunder DHIs rapport "Modellering af lokaliteter til havbrug, Vurdering af miljøeffekter, Standardhavbrug F i havbrugszone F", i sin vurdering.
4. Miljøstyrelsen baserer sit afgørelsesudkast på en stringent og programmatisk tilgang til vandområdeplanerne (både de nuværende og de kommende vandområdeplaner), selvom vandområdeplanerne alene udgør vejlednings-/informationsdokumenter. Derved er Miljøstyrelsens afgørelsesudkast udtryk for, at skønnet er "sat under regel".

Det er endvidere vores vurdering, at Miljøstyrelsens afgørelsesudkast er miljøfagligt svagt funderet. Dette beror navnlig på følgende hovedindsigelser:

5. Miljøstyrelsen foretager ikke en nærmere vurdering af DHIs rapporter til trods for, at disse rapporter er resultatet af et omfattende, grundigt miljøfagligt arbejde.
6. Miljøstyrelsen ses ikke i sit afgørelsesudkast at forholde sig til, om den manglende forbedring i den samlede økologiske tilstand for konkrete vandplansområder skyldes, at der har været en forøget kvælstoftilførsel i perioden siden vedtagelsen af de nuværende vandområdeplaner.

Jævnfør indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 1 skal statslige myndigheder, regionsrådet og kommunalbestyrelsen ved administration af lovgivningen i øvrigt

forebygge forringelse af tilstanden for overfladevandområder og grundvandsforekomster og sikre, at opfyldelse af de miljømål, der er fastlagt i bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster, ikke forhindres.

Det fremgår af § 8, stk. 3 i den afgørelsestidspunktet gældende indsatsbekendtgørelse, at myndigheden kun kan træffe afgørelse, der indebærer en direkte eller indirekte påvirkning af et overfladevandområde eller en grundvandsforekomst, hvor miljømålet ikke er opfyldt, hvis afgørelsen ikke medfører en forringelse af overfladevandområdets eller grundvandsforekomstens tilstand, og ikke hindrer opfyldelse af det fastlagte miljømål, herunder gennem de i indsatsprogrammet fastlagte foranstaltninger.

Det er derfor korrekt, at tilførsel af næringsstoffer til et område, hvor der er et indsatsbehov, ikke vil kunne tillades efter indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 3. I det konkrete tilfælde er der tale om en ikke uvæsentlig størrelse på op til 100 ton kvælstof om året, som vil medføre en ikke ubetydelig mertilførsel til overfladevandområder, som ikke er i mål opfyldelse, og hvor der er opgjort indsatsbehov. Derfor vil der være tale om en forringelse, som ikke kan tillades, jf. § 8, stk. 3.

Der er umiddelbart ikke anvendt en ”programmatisk” tilgang. Der har derimod været foretaget en konkret vurdering af de konkrete overfladevandområder i tråd med praksis på området og ud fra tilgængelige data på tidspunktet for afgørelsen, og officialprincippet er dermed opfyldt.

7. *Det anfægtes, at opgørelsen af kvælstoftransport fra havbruget ind i vandplanområder skal baseres på bruttotilførslen frem for nettotilførslen.*

Miljøstyrelsen har tidligere forholdt sig til beregningen af kvælstoftilførsel til vandplanområder. Dels har det været drøftet med erhvervet som en del af den almindelige vejledningspligt, og dels har det været adresseret i forbindelse med et MOF alm. del spørgsmål, MOF Alm. del (2016-2017) nr. 863 af 22. juni 2017¹¹.

Svaret på MOF 863 fastslår, at beregningen af næringsstoftilførsel til vandplanområder skal ske på baggrund af brutto-tilførsel. Dette er fortsat Miljøstyrelsens vurdering.

Klagevejledning

Afgørelsen, der omhandler både afslag på miljøgodkendelse efter miljøbeskyttelsesloven og afslag på placeringstilladelse efter fiskeriloven, kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, jf. miljøbeskyttelseslovens § 91, stk. 1 og fiskerilovens § 110a.

Fiskeriloven angiver ikke nærmere om klageberettigelse. Dette spørgsmål hører derfor under Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

¹¹ <https://www.ft.dk/samling/20161/almdel/mof/spm/863/svar/1423101/1786334.pdf>

Følgende kan klage over afslaget på miljøgodkendelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet

- afgørelsens adressat
- enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald
- kommunalbestyrelsen
- Styrelsen for Patientsikkerhed
- landsdækkende foreninger og organisationer i det omfang, de har klageret over den konkrete afgørelse, jf. miljøbeskyttelseslovens §§ 99 og 100.
- lokale foreninger og organisationer, der har beskyttelse af natur og miljø eller rekreative interesser som formål, og som har ønsket underretning om afgørelsen jf. miljøbeskyttelseslovens § 100, stk. 1.

Hvis du ønsker at klage over afgørelserne, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID/MitID.

Klagen sendes gennem Klageportalen til Miljøstyrelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Miljøstyrelsen i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 900 for private og kr. 1800 for virksomheder og organisationer. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Du kan læse mere om gebyrordningen og klage på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside (<https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>).

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Miljøstyrelsen videregiver herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klager over afslaget på miljøgodkendelse skal være modtaget senest 4 uger fra afgørelsen er meddelt. En frist, der udløber på en lørdag eller søndag, forlænges til den følgende hverdag.

Klager over afslaget på placeringstilladelse skal være modtaget inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Søgsmål

Hvis man ønsker at anlægge et søgsmål om afgørelsen ved domstolene, skal det ske senest 6 måneder efter, at Miljøstyrelsen har meddelt afgørelsen.

Offentliggørelse

Miljøstyrelsens afgørelse annonceres og offentliggøres udelukkende digitalt.
Materialet kan tilgås på www.mst.dk.

Offentligheden har adgang til sagens øvrige oplysninger med de begrænsninger, der følger af lovgivningen.

Med venlig hilsen

Jacob Magnus Nielsen
AC-tekniker
jacmn@mst.dk